

Återföring

Vården underlåter att meddela patientnämndens förvaltning när tvångsvård upphört

Ärendet

Patientnämnden behandlade vid sammanträde den 25 oktober 2011 ett principärende gällande stödpersonverksamheten rörande att vården underlåter att meddela patientnämndens förvaltning när tvångsvård upphört.

Patientnämndens förvaltning framförde att förvaltningen ska förordna stödpersoner åt de som tvångsvårdas inom psykiatrin eller vårdas enligt smittskyddslagen. Stödpersonen ska bistå den tvångsintagna personen så länge tvångsvården pågår. Stödet kan därefter fortsätta under ytterligare fyra veckor, förutsatt att patienten och stödperson är överens om detta. Patientnämndens förvaltnings ekonomiska åtagande omfattar således den tid under vilken patienten tvångsvårdas och maximalt ytterligare fyra veckor. Det finns ingen laglig möjlighet för patientnämnden att tillåta ytterligare förlängning av stödpersonsförordnandet. Inte heller har förvaltningen några rutiner som frångår detta tydligt lagreglerade uppdrag. När tvångsvården för en patient som har en stödperson upphör har vården en skyldighet att meddela patientnämndens förvaltning detta.

Förvaltningen konstaterade att man i flera fall under relativt kort tid tvingats till utbetalningar till stödpersoner på grund av att vården inte meddelat att tvångsvården upphört. Då ersättningen till den enskilda stödpersonen uppgår till 1 500 kronor per månad medför detta stora onödiga kostnader för förvaltningen sett över ett år. Förvaltningen hade bara på några månader tvingats till utbetalningar runt 20.000 kronor vilket inte är acceptabelt med tanke på förvaltningens begränsade ekonomiska resurser. Förvaltningen är beroende av att vårdgivarna har en väl fungerande egenkontroll och meddelar förvaltningen när tvångsvården upphört.

I de fall vården inte meddelar att tvångsvården upphört och detta medför extra kostnader ansåg patientnämndens förvaltning att denna kostnad inte kan debiteras förvaltningen. Mot denna bakgrund var det viktigt att styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) klargjorde :

- vem som ska stå för kostnaden i de fall vården inte meddelar förvaltningen att tvångsvården upphört och detta belastar patientnämndens förvaltning ekonomiskt.
- vilka åtgärder styrelsen för SLSO tänker vidta i syfte att förbättra vårdgivarnas egenkontroll så att patientnämndens förvaltning i enlighet med regelverket får information om att tvångsvården upphört.

Nämnden beslöt att begära skriftlig återföring i ärendet från styrelsen för SLSO senast den 31 december 2011.

Återföring

Biträdande sjukvårdsdirektören och chefläkaren för SLSO har i inkommen återföring beskrivit de förbättringsåtgärder som har vidtagits för att man ska informera patientnämndens förvaltning när tvångsvården har upphört. Man framförde önskemål om att patientnämndens förvaltning månadsvis sänder en aktuell lista till de kliniker som bedriver tvångsvård i SLSO, med uppgift om aktuella stödpersoner som finns för patienter inom respektive verksamhet. Detta skulle ytterligare minska risken för att återrapportering till förvaltningen bortfaller.

Vad gäller frågan om vem som ska stå för kostnaderna i de fall då vården inte meddelar patientnämndens förvaltning att tvångsvården upphört och detta belastar förvaltningen ekonomiskt ansåg man att kostnadsansvaret ska åvila den som inte gjort rätt enligt regelverket. Gemensamma rutiner bör utarbetas mellan berörda förvaltningar för att säkerställa att detta inte upprepas framöver.

Synpunkter

Patientnämndens förvaltning ser positiv på de åtgärder som har vidtagits. Förvaltningen har dock ingen möjlighet att månadsvis sända en aktuell lista till de kliniker som bedriver tvångsvård i SLSO, med uppgift om aktuella stödpersoner som finns för patienter inom respektive verksamhet. I de fall vården inte informerar att tvångsvården har upphört och ersättning felaktigt betalas ut till stödpersonen kommer patientnämndens förvaltning i fortsättningen att skicka en avvikelserapportering om det inträffade samt aktuellt ersättningsanspråk till SLSO.

Förslag till beslut

Nämnden föreslås besluta att

- godta återföringen och avsluta ärendet med tjänsteutlåtande till styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde
- översända ärendets tjänsteutlåtande och inkommen återföring till samtliga chefsöverläkare i landstinget för kännedom

- ge förvaltningen i uppdrag att översända ärendets tjänsteutlåtande och inkommen återföring till Hälso- och sjukvårdsförvaltningen för kännedom.

Staffan Blom
Förvaltningschef

Bilaga

1. Återföring från SLSO

